SUB | NIEDERSÄCHSISCHE STAATS- UND UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GÖTTINGEN

Werk

Titel: Ad Emin. et Rev. principem Carolvm S. R. E. Card. Rossettv[m] Episcopvm faventinv
Jahr: 1646
Kollektion: Zoologica
Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Werk Id: PPN367611805
PURL: http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611805
OPAC: http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611805

LOG Id: LOG_0134
LOG Titel: De Grype. Cap. I.
LOG Typ: chapter

Übergeordnetes Werk

Werk Id: PPN367611716
PURL: http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611716
OPAC: http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611716

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.
Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.
Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

VLYSSIS ALDROVANDI PHILOSOPHI, ET MEDICI BONONIENSIS ORNITHOLOGIÆ

Liber Decimus.

Qui eſt

DE AVIBVS FABVLOSIS.

DE GRYPE. Cap. I.

ALTITIBVS rapacibus, tam diurnis, quam nocturnis, necnõ Veſpertilioni, & Struthiocamelo, quæ à fœcundiſſima parente natura progenitæ reuera in hoc orbe ſubſiſtunt, eas, quæ rapaces quoq; vel habentur, vel tales ſaltem pinguntur, vtpotè fabuloſas, Poetarum figmentis proditas, vt veritati mendacium, iure poſtponimus. Pertractandas tamen duximus, vt ſi quid fortè his fabularum inuolucris occultum, & antiquitatis ignorantia obrutum, veri latitet, id diligenti diſcuſſione in lucem proferatur, & quæ vera ſint, quiuis accipiat, quæ falſa, aſpernetur. Neque enim veriſimile eſt tot antiquis authoribus (exempli cauſa Gryphi) ſiue fabulam traditam, ſiue mauis hiſtoriam, & in hanc vſque ætatem tam conſtanter hominum animis, vt euelli nequeat, infixam, omninò ex nihilo natam eſſe, ſed vel obſcuris Poetarum, & Hiſtoricorum, dum vel myſtica, vel noua, admiranda ſcribunt, & non intellectis principijs ortam, mox verò cùm alijs ab alio permixtam, quibus poſteri, vt fit, mendacium mendacio accumulantes, & naturalis hiſtoriæ ignari, de ſuo ſemper aliquid addiderint, parum eſſe exiſtimantes referre, quod ab alijs acceperint, niſi & ipſi nouum quidpiam adijciant, & eos vel mentiendo ſuperent. Atque hanc auctorum diſcrepantiam non parum lucis, & honoris his noſtris commentarijs allaturã iudicamus. Inter cæteras verò fabuloſas aues, de Grype, tanquam quæ fabuloſarum omnium maxima ſit, & potentiſſima, primùm agere inſtituimus. Hanc enim Grypes Apollini conſecraſſe antiquitas, eiuſque curruì adiunxiſſe, non ſecus atque leones videtur, quòd Deorum maximum, & excellentiſſimum animalia etiam cæteris grandiora, & præſtantiora deceant. Hos igitur quadrigæ iungũt, qui Solis imaginem apud Indos pingunt, vt vult [a] Aelianus, & Claudianus innuit:

Cur de Grype primùm inter fabuloſas aues agatur.

Ac ſi Phœbus adeſt, & frœnis Grypha iugalem
Ripheo tripodas repetens detorſit ab axe.

Grypes Apollini ſacri, & cur.

Galieni Imperatoris numi Grypis excuſi inſpiciuntur cum inſcriptione APOLL. CONS. AVG. Quod eſt Apollini conſeruatori Auguſto. Hoc Imperatorum eſſe indicat, quod Sol in cælo, & Gryps inter animalia. Alijs tamen vt [a] Natali Comiti magis placet, ob eximiam præſentiendi vim, vt etiam Coruos, Apollini Grypes dicatos eſſe. Fures enim auro inhiantes mira ſolertia percipiunt. Vnde aures acutæ illis.

[a] L. 4. de Animal. c. 27

Galieni Imperatoris numi.

[b] In Mythologicis.

ÆQVIVOCA.

Gryphi qui olim dicti. a Inscriptio tegmatis.

GRYPHI olim dicebantur homines adunco naſo, quẽ aliàs Aquilinum dicimus. Tales nare curuos Perſę, teſte *a* Plutarcho, mirè amabãt, velut pulchros, & admirabantur, quòd Cyrum Regem talem habuiſſe natum crederent. Inde enim morum iudicium faciebant. Naſutos, nãmq; aſtutos, vt quibus quiduis facile ſuboleat, quemadmodum è contra ſimos mites, & gratioſos exiſtimabant. Sic naſo adunco ſuſpendere alios dicuntur irriſores, quòd in naſo irriſionis ſedes eſſe putetur. Inuenies naſones aliquando (id enim nomen è naſi magnitudine eſt) Gryphos nuncupatos, quo quidem cognomento Syriæ Rex Gryphus Cleopatræ filius appellatus eſt, fuit enim is viſenda naſi magnitudine præditus. Grypho nomẽ proprium erat fratris Pipini, qui anno 748. metu fratris in Saxoniam fugit, è qua cùm anno ſequenti reuerſus eſſet, paulò pòſt à comitibus Pipini, & aſſeclis trucidatus fuit. Grypho quoque quidam ex Auſtriæ Marchionibus dictus. Gryphon etiam nomen eſt Equitis, de cuius laudibus, & encomijs lege Arioſtum, qui paſſim eius egregia facta celebrat. γρύπες Varino ſunt partes de inſtrumento nauis, & anchoræ. γρῖπος idẽ quod γρίφος genus retis piſcatorij. *b* An Angelus Decẽbrius aſſignãda huius vocis ſignificatione, nihi fortè impreſſorum culpa ſit, haſ lucinatus mihi videtur ita ſcribẽs: *Grypes animalia pennata inter quadrupedes feras. Gryps autem, Vultur, & Grypes Vultures, vt in Homero.* Vultur enim Homero γυψ, non Gryps dicitur. Quæ Græci ænigmata Latini ſcrupos appellant, Gryphi etiam dicuntur. Nam vt inquit Scaliger:

Pipini frater Gryphº dictus. Gryphus. Auſtriæ Marchio. Gryphon. Equus. Grypes nauis pars. γρίφος. γρῖπος. Rete piſcatorium.

Oratio vel
Se nudam offendit, vel vult pretexere gryphos.

b Lib. 7. de polit. literat. cap. 89.

Qui & logogryphi voce compoſita ambages nempè verborũ. Huiuſmodi gryphi, id eſt, quæſtiones iocoſæ quidem, ſed argutæ, anxiæ, ſcrupuloſæ, difficiles intellectu olim in cõuiuijs proponi ſolebant, quod cùm prophanæ probant, tùm ſacræ litteræ. *a* Athenæus inter multa alia γρυφὴ definitionem ex Clearco Solenſi affert: *Gryphus quæſtio eſt iocoſa, ſiue ludicra, quæ imperat cogitatione inuentre propoſitam rem vel honoris vel mulctæ gratia dictam.* Suidas vero *Gryphus*, inquit, *perplexa eſt oratio, & difficilis, quæ aliquid in ſe habet reconditum*, & γρυφώης λόγος: In Ionia pueri Homerum torſerunt huiuſmodi grypho, Muſis propitijs contexto: Quæ cepimus, reliquimus, quæ non cepimus, ferimus. Vocantur ijdem hi ſermones impliciti, obſcuri, & nodoſi, γριπισματειὰ & γρυφὶς dicitur, qui ſũmes huiuſmodi ænigmaticas ſoluit, à Theodecte Phaſelita, qui ſimiles gryphos ſiue ænigmata, & proponendi & ſoluendi peritiſſimus fuit, μνήμονα fuerunt appellata, eò quòd ille memoriæ vi pollebat. Dicebantur etiam vulgò Ζητήματα καὶ λύσεις teſte Polluce, hoc eſt, quæſtiones pocillatoriæ, quia inter pocula proponebantur. Horum ſeptem genera proponuntur ex Clearco, qui peculiarem de illis librum ſcripſit. Symbola quoque Phythagorica Gryphi, & ænigmata appellantur apud Athenæum. Fuit porrò moris, vt idem teſtatur, vt qui Gryphum ſiue ænigma propoſitum ſoluere poterat, certa portio carnis præmij loco tribueretur: cõtrà verò ij, qui non poterant, potionem ſalſam vno hauſtu amyſtide, id eſt, aſſatim, & ſine reſpiratione bibere cogebantur, quæ eorum pœna erat Gryphi Lucianus meminit: *Quid*, inquit, *ſunt homines? Dij mortales. Quid vero Dijs homines immortales. Aenigmata profers, & Gryphos gluttras quidem, vt Loxias, ſeptem nihil promis.* Huiuſmodi quæſtionũ intricatarum in ſacris quoque literis exempla occurrunt, quę quidem ab Hebræis Chidot appellantur, à verbo Chiddat, quod acuere ſignificat, propterea quòd acutiſſimam eſſe mentis aciem oporteat, quæ ad talia dictorum ſententiam penetrare poſſit, vel quòd hominum ingenia acuant. Talis gryphus ſiue ænigma fuit, quod Sampſon conuiuis ſuis quinquaginta propoſuit, ea lege atque conditione, vt ſi illud ſoluerent, intra ſeptẽ dierum ſpatium, quo conuiuium illud nuptiale durabat, triginta linteamina, atque triginta veſtes mutatorias ab ſe præmij loco reciperent, ſin minus, vt ipſi Sampſoni totidem veſtes, & linteamina dare tenerentur. Aenigma erat: *d* De comedente exiuit cibus, & de forti egreſſa eſt dulcedo. Quærit hic Diuus Ambroſius, cur Sampſon gryphum hunc propoſuerit, & eius hanc rationem adfert. Quoniam in conuiuijs homines inter dum benè poti, dicaciùs loqui ſolent, & intemperantiùs alios proſcindere, quæ res in rixas, & iurgia frequenter erumpit. Id ne fieret, graues homines ænigmata, ſeu problemata proponere ſolebant, colloquijs periculoſis omiſſis, & animo ad propoſitarum rerum explicationem conuerſo. Quorum exemplum Sampſon ſecutus, & mercedem propoſuit, quaſi quęſtionem explicaſſet, quia ſcientia, & mentis acumine affici debeant præmio: pœna contra eſt conſtituta inſcitiæ, & tarditati. Vnde Poetæ fabulis ſuis prodiderunt Sphingem præmium proponere ſolitum, qui ænigma ſoluiſſet, vt liber dimitteretur, ſin modo defeciſſet, vt ex alta rupe præcipitaretur. Porrò Chriſtus quoque parabularum quarundam inuo-

Ænigmata. γρῖφος. Theodectes Phaſelita. Μνήμονα. Symbola. Pythagorica gryphi dicta. Chidot. Sampſonis ænigma.

d Iudic. 14

lucris

lectis atq. integramentis præcepta multa eaq. præclara, & ad vitam communem vtilia in conuiuijs dedit, quemadmodũ & Lucas scribit. Nã κενοδοξίας καὶ φυλοπρωτείας vitiosum affectum parabolis quibusdam, quæ Gryphis annumerari possunt, peritrigit τὴς ταπεινώσεως διδασκολος καὶ ἀρκηγὸς καὶ τελειωτης, vt Theophylactus eleganter loquitur. Huius argumẽti inter neoteri cos Doctiss. quidam librum composuit, de quo canit: a Cap. 14.

Hos centum gryphos quàm paucis lusimus horis.

Sunt qui inter ænigma & Gryphum nonnihil differre tradunt, quod ænigma lusum tantùm habeat & iocum. Gryphus etiam studium curamq. Sed multa legenti hæc inanis apparebit diligentia. Ausonius Poeta celeberrimus de ternario numero integrum conscripsit libellum, cuius titulus Gryphs est. Circa Danubium in Austria quædam vorago est, Gryps porcina dicta, in qua naues facilè submerguntur. Est demum Gryps fluuius in Gallia. *Gryps porcina* *Gryps fluuius.*

SYNONIMA.

HEbraicam vocem Peres aliqui Gryphem interpretantur, alij Accipitrem. In *a* Deuteronomio inter aues immundas Hebraicè Peres legitur, in translatione LXX. interpretum γρυπ & sic Procopius quoq. habet, & Hieronymus, & similiter in *b* Leuitico. Alij hanc vocem aliter interpretantur, vt suo loco capite de Accipitre in genere declaratum est copiosius. Est, & Asnyh Hebraicam nomen, apud alios arq. alios Accipiter. Haliætus, Gryps. Apud Græcos Γρὺψ γρύπος. Aliqui primam circumflectunt in obliquis, quæ quidem apud *c* Vergilium longa est. *Peres.* a *Deut.* 14. b *Leuit.* 11. *Asnyh.* c *Eglog.* 8.

Iungentur iam Gryphes equis

Ego vtroq. modo alias cum acuto alias cum circumflexo in vetustis Græcorum codicibus scribi reperio. Γρύπος verò per aspirationem Græcè non rectè scribitur. Græci enim multa attenuant, quæ à Latinis aspirarè proferuntur. Vnde multi Latinorum cùm veterum, tùm recẽtiorum Gryphas per ph. scripserunt. Nos vtroq. modo vtemur, etsi absq. aspiratione Grypem scribi magis placeat. Baptista Mantuanus nominatiuo Gryphis vtitur. Γρυπος.

Multicolor pardus, & Gryphes naribus vncis.

Nisi fortè Gryphus legendum est, neque enim desunt, qui Gryphum scribunt in secunda declinatione, quanquam hos nõ admodum probarim, multò minus illos, qui Gryphones in tertia. Gryphi autem nomen Græcè impositum videtur à rostri, & vnguium aduncitate, qua Aquilã referre dicitur. Gryphum enim Græci aduncum vocant. Holcè eosdem Picos veteribus dictos volunt, quo *d* Plautus vtitur, dum seruum inuento thesauro loquentem introducit: *Etymũ nominis.* *Picus q Græcè dicti.* d *In Aulularia.*

—— *Picos, qui aureos montes incolunt.*
Ego solus supero. Nam illos reges cæteros
Memorare nolo, hominum mendicabula.

Apud reliquas gentes nullũ huic aui peculiare nomen reperitur, sed omnes penè vsitato Græcis nomine Gryphem appellant. Huius rei causam Ornithologus esse vult, quòd res ipsa fabulosa sit, & commentitia. Cur enim, quærit, rei nusquam visæ, aut nunquam extanti, aut certè in ipsorum regionibus nusquam nomen indere homines voluissent? Nam quod Græcorum vanitas nomen imposuerit, mirari esse negat, quæ centauros, & Sphynges etiam, & alia huiusmodi nomina confinxerint. Verùm vt hoc ita sit, nempè nomina rebus imponi, & vbi res nulla subsit, nominis fingendi causam, vt & subiectum, & fundamentum deesse (quanquam de rei veritate proximo capite quid sit statuendum discepta bimus.) *e* Ioannes tamen Goropius Becanus hoc nomen Grypis non Græcis, vtpotè qui eiusdem rationem nullam queant è suis radicibus depromere, sed suis Cymbris (vt solet) acceptum refert, & aliam causam, cur omnibus propè gentibus eodem nomine veniat, adfert. Verba eius sunt. *Gryphes Arimaspos deterrent, quo minus frequenter ad Hyperboreos proficiscantur. Fatemur hæc pars à feris hominibus, & immanissimis barbaris sæpe inhabitata, quos à rapacitate Scytha Gryphes nominant. Nam Grypen nostra lingua idem est quod rapax, & rapere. Hinc Gryps auis rapax, quam eadem voce Graci, & Latini appellant, propterea quod non alibi quàm ad Septentrionem apud Scythas reperiri putaretur; eadem causa Scythicũ Gryphem Gracum nomen sortita, quia res peregrinas par est peregrino quoq. nomine vocare. Gryp. n. Scythica vox vocali longa idem notat, quod rapto.* Hæc ille. Illyrica tamẽ lingua vocabulũ variat, licet sola, Grypem Nob appellans. Græcis hodie vulgò dicitur γρυπὶς. Italis, & Gallis Gryphon vel Grifon, & à nomen Itali griffare formant pro eripere, seu vnguibus adferre, Bocatius: *tu te la grifarai.* Arioſto quoq. vocatur Augello quadrupede Germanis Gryff, vel Greiff. Anglis à Grype vel Gryffon. Belgis Vogelgrijp, tanquam si auem rapacem dicant. *Cur oues nationes Gryphem eodẽ nomine appellent.* c *In Origi. Antuerp.* *Grypen quid Cymbris.* *Nob.* Γρυπὶς. *Gryphon.* *Griffon.* *Gyff.* *Greiff.* *Grype.* *Vogelgrip.*

AN SIT, QVÆRITVR.

INſolens hæc eſt quæſtio, nec hactenus de vlla auc propoſita, nedum pertractata. Illarum enim, quòd in rerum natura ſubſiſtere nulla ratione dubitantur, ſtatim à nomenclaturis naturam, & genus examinare ſolemus. Hic verò in re incerta, & obſcura, & contrarijs hinc inde ſententijs enodata, meritò quæſtionis, quæ omnium prima perpetuò à Philoſophis, ſi qua de re agãt, methodo pertractari ſolet, primus locus datur. Ea eſt, num res, de qua ſermonem habemus, in rerum natura extet. Hanc enim vocant, An ſit, tritò in ſcholis termino. Quæſtionem igitur hanc diſcuſſuri primùm affirmantium, inde negantium rationes adducemus, de mum vtriſq. æqua lance libratis, & examinatis noſtram ſententiam in medium proponemus, & teſtimonijs ac rationibus comprobabimus. Qui Gryphes eſſe aſſeuerant, non pauci ſunt, nec leues. Ex veteribus, & quidem Græcis ſunt Herodotus, Pauſanias, Ctefias, Aelianus. Ex Latinis Pomponius Mela, Solinus, Apuleius, Seruius. Ex neotericis Iohannes de Monteuilla. Herodotus in primis in hiſtorijs Poeta, Gryphes, qui aurum aſſeruant ſupra Arimaſpos viros vnoculos colere ait ex ſententia Ariſtæi Proconeſij Poetæ. *a* Ctefias ſit habet: *Aurum habet India ſed quod non reperitur in fluuijs, & ablutis, vt ſit in flumine Pactolo, ſed multis & ſpacioſis montibus id ſuggerũt, quos incolunt Gryphes, aues quadrupedes, ſupra magnitudine, cruribus & unguibus leoninis, qui pẽnas in pectore rubras, in reliquo corpore nigras habent.* Similia etiam *b* Aelianus refert cum Ctefia, *gutteos propè Bactros eſſe* ait, *& alas à cætero corpore diuerſas*, nempè albicantes habere. Cum Herodoto conſenſit *c* Mela, item & Pauſanias, Eundem, quem ipſe Herodotus fabularũ patronum Proconeſium ſecutus; vt & *d* Solinus cõfirmat, dum ait: *In Aſiatica Scythia terra ſunt locupletes, inhabitabiles tamen. Ita tamẽ auro & gẽmis affluãt, Gryphes teneant vniuerſa, alites ferociſſimæ, & vltrarabiẽ ſequentes* &c Et paulò poſt: *Arimaſpi cum his dimicant.* Hoc tamen author hic ab Herodoro, & Mela diſſentit, quod Arimaſpos in Aſiatica Scythia collocet, quos illi ad Europæos referunt ſupra Iſſedones ad Riphæos aut Hyperboreos montes habitare. Apuleius cum Solino conuenit, alitis ſpeciem tantùm gerere aſſerens, ſed de loco non item, etſi Hyperboreos appellet, mundum nouum eos generare tradens; verba eius quia pauca ſunt, lubet etiam apponere *colore vario circumnotatis inſignibus animalibus, hinc dracones Indici, inde Gryphes Hyperborei, quos in ſpeciem pinnata alitis generat mundus alter.* Hos ſequitur *e* Seruius Virgilij ſcholaſtes. Inter Neotericos *f* Ioannes de Mandauilla, Bachariam regionem vocat, cuius incolæ truces admodum ſint, immanes atq. efferæ, hic Gryphes dari affirmans, hunc ferè in modum ex Italico ſermone latinè facto loquitur; Qui Gryphibus anteriorẽ corporis formam Aquilinam tribuunt, & poſteriorem leoninam, vera memorant, cùm reuera talis eorum forma ſit veruntamen vnicus duntaxat Gryps, & magnitudine, & corporis robore octo etiam leones centumq. Aquilas ſuperat, vtpotè qui vel equum, vna cum inſidente etiam equite, vel binos ſimul coniunctos boues vnguibus ſuis, qui boũ cornibus multò longiores ſunt, & ex quibus incolæ cyathos conficiunt, abripiens è uia in nidum ſuum importet. Hanc formam paſſim quoq. Grypho Poetæ neoterici tribuunt, vt *g* Baptiſta Mantuanus, cuius uerſus etiam hic ſubijcere non piguit,

Aſt alijs Gryphes laiè hipatentibus alis,
Et iuguloſeſe in roſtrum tollente recuruum,
Nam Gryps eſt animal anglex Aquilamq. figurat
Pars prior, in Lybicum tranſit poſtrema Leonem.

h Hiomnes vno ore Gryphem, cumq. auem quadrupedem maiori ex parte, & aurum Scythicum ſiue Indicum effoſſum cuſtodire, tanquam rem veram, & compertam affirmant, etſi interim diuerſam magnitudinem ei tribuant. Hiſce ex diametro ſeſe opponunt non minus graues ex antiquis, ſi Dijs placet, Herodotus, Origenes, Plinius; ex recentioribus Angelus Decembrius, Matthias Michouius. *h* Plinius quidem ita Gryphos negare ſolet: vt non ſolùm fabuloſos eſſe exiſtimet, verùm etiam vt leuiſſimos, & penè phreneticos appellet, qui eos in rerum natura ponant. Sic *i* Herodotus è contra, vt ſuprà nec ipſe videtur omnem Gryphis fidem adhibere; dum ait. *Ad ſeptentrionem Europę, quamplurimam auri vim eſſe conſtat, ſed quomodo fiat, ne hoc quidem pro comperto dicere queo; dicuntur tamen id à Gryphis auferre Arimaſpi, vnoculi quod nec ipſum crediderim, vt viri naſcantur vnoculi, ceterа naturam habentes hominibus parem.* *k* Origenes verò Adamantius grauis Theologus ita pertinaciter Gryphem extare negat, vt etiam *l* Moſen non ſatis reuerenter reprehendere auſus ſit, dum, vt ipſe opinatur, inter immunda animalia eum collocat. Ita enim ſcribit: *Gryphum, quem nullus vnquam meminit, vel audiuit humanæ animis ſuccumbere manducari prohibet Moſes in* 1 *Leuitico.* Inter Neotericos fide dignos recẽſẽdus eſt *m* Matthias Michouius, qui nõ ſolũ Gryphes, ſed & aurũ in extremo Aquilone, montes

a In Perſicis.

b L. 14. c. 31

c 1. 3. c. 1.

d cap. 25.

e Eglog. 7. cap. 166.

f Ioannes de Mandauilla, Bachariam regionem vocat, cuius incolæ truces admodum ſint, immanes atq. efferæ, hic Gryphes dari affirmans, hunc ferè in modum ex Italico ſermone latinè facto loquitur; Qui Gryphibus anteriorẽ corporis formam Aquilinam tribuunt, & poſteriorem leoninam, vera memorant, cùm reuera talis eorum forma ſit veruntamen vnicus duntaxat Gryps, & magnitudine, & corporis robore octo etiam leones centumq. Aquilas ſuperat, vtpotè qui vel equum, vna cum inſidente etiam equite, vel binos ſimul coniunctos boues vnguibus ſuis, qui boũ cornibus multò longiores ſunt, & ex quibus incolæ cyathos conficiunt, abripiens è uia in nidum ſuum importet. Hanc formam paſſim quoq.

g L. 4. de Patior.

h L. 10. c. 49.

i In Thalia.

k L. 4. de Princ.

l Cap. 11. in Sar. Aduna.

m Matthias Michouius, qui nõ ſolũ Gryphes, ſed & aurũ in extremo Aquilone, montes

deniq.

denique ipſos Hyperboreos ſeu Riphæos, quos vocant, reperiri negat. *Ad extremam ſeptentrionē Riphæos & Hyperboreos montes aliqui poſuerunt, quos illic nullus eſſe experientia conſtat. Quin etiam in Iubra monte, & locis Septentrionis non effoditur aurũ, argentum, nec alia metalla, nec inueniũtur illis Gryphi, & magnæ Aues prohibentes effodere & efferre aurum. Ego ſanè contra veteres autho-*
res Gryphas nec in illa Septentrionis nec in alijs orbis partibus inuenire affirmarim. Negat eoſdem etiam, vt dixi, Angelus Decembrius, ſed modeſtè admodum hunc in modum ſcribens: *Quin etiam ego de Gryphibus interdum dubitare ſoleo, quemadmodum tu Guarine priſdem de Romana pyramide diſputabas: nam cum à Vergilio pro inimicis equorum putantur (ita enim communis fert opinio) & Seruius eo dem loco ipſorum animalium biformem effigiem planè commemoret, à Plinio tamen ita de negari ſolent, vt leuiſſimas ac penè phreneticos appellet, qui tarerũ natura Gryphes appellẽtur. Quod mirum eſt in Plinio Gryphes negari, cùm à Marone eos rectiſsimè videmus; niſi Poeticè fortè ad vulgarem opinionem loquutum arbitremur. Tum Nicolaus Trozza. Atego magis nõ nulla negauerim, ipſo etiã Plinio maximè aſſeuerante.* Sed quid dicet quiſpiam, an ergo nullum extare Gryphum ſtatuendum eſt? Ego inter extremè diſſidentes has authorum opiniones media, vtpotè tutiſſima, via incedendum arbitror. Itaq. cum maiore & ſaniore huius ætatis, vt & ſuperioris ſcriptorum parte, ita cenſeo, rectè ſentire Plinium, qui hanc auem fabuloſam eſſe credit, eumq. nos ſequi poſſe, ſed ea conditione, vt optimè decernit doctiſs Goropius, ſi tali corpore quali pingitur, & fingitur, eſſe dicatur, Quod enim auem ex eo faciunt quadrupedem, capite Aquilino, auritio, cætera leoni ſimilem, alatam, id monſtri & Chymeræ ſimile eſt, atq. à pueris ipſis, & mulierculis etiam explo ſum; Sed ſi Gryphos fabuloſos credimus, cur ſacra ſcriptura inter immunda animalia eos recenſet? Verùm in textu Hebraico vox Peres legitur, quæ variè, vt in Synonimis dixi, exponi poteſt, atq. aut pro Haliæto ſeu Aquila marina, aut pro Accipitre ſeu rapace quapiã aue inſigni accipi. Septuaginta interpretes pro ea Grypem verterunt Græcè. Ex quo colligitur hanc ipſam vocem, tanquam quæ auem quampiam ex Aquilis rapacem deſignaret, habuiſſe eos ac poſuiſſe, cùm reuerà, etymiq ratione Græcis non aliud quàm curuiroſtram, Germanis verò Scyrhſuè, apud quos & res ipſa eſſe & putabatur, & nomen confictum veriſimile, eſt etiã rapacẽ auem ſignificet. Vnde immeritò Origenes in Moyſen inuehitur, vtpotè qui rem nuſquam extantem Iudæis in cibum venire fruſtrà, vt ipſe autumabat, vetuerit. Non enim Moyſes ſed LXX. interpretes tantùm Gryphem habent, vbi Moyſen rapacem quampiam, & præſertim ex maioribus, aut Aquilam aut Vulturem intellexiſſe credibile eſt. Quamobrem profectò, ſi auem vllam in rerum natura, quæ hoc nomine digna ſit, aut venire debeat, ponendam ducimus, eam Aquilæ aut Vulturis maximum quoddam, & rarum genus eſſe iudicarim, quæ ob inuſitatã magnitudinem, ob inauditum robur, vana multa, & abſurda de ſe fabulandi veræ naturalis hiſtoriæ ignaris occaſionem dederit. Gryphes enim quadrupedes, vt Albertus quoq. aduertit, ab Hiſtoricis potiùs, & Poetis, quàm Philoſophis, & rerum naturæ peritis, memorantur. Aues verò bipedes, Aquilis ſimiles, immenſæ molis & roboris, non vna orbis plaga reperiri iam iam oſtendemus. Patrum noſtrorum memoria, imò ætate noſtra Rex Aethyopum literas Hebraicè ſcriptas ad ſummum Pontificem dedit, quarum etiam copia apud Hiſtoricos quoſdam eius temporis extat, quibus S. D. N. P. M. vniuerſæ atq. adeò ſuæ Eccleſiæ caput agnoſcens ac venerantus aues refert in ſua Aethyopia tantæ magnitudinis reperiri, vt pedibus bouem, velequum integrum abreptum cibandis pullis deferant. *p* Paulus Venetus de ſimili quadam aue, quam Ruc appellat, in hæc verba ſcribit. *Vltra Madagaſcar maximam, & diuiſſimam inſulam, a*
lia quadam inſulę ſunt, quæ propter velociſſimum maris curſum difficillimè adiri poſſunt. In his cer
to anni tẽpore apparet mirabilis ſpecies auis, quę Ruc appellatur, Aquilæ quidem effigie, ſed magnitudine immenſa. Aiunt, qui illas viderunt Aues, pleraſq. alarum pennas longas eſſe paſſus duodecim, ea craſſitie, quæ longitudinis menſurę conueniat. Auem tanti roboris eſſe, vt ſola, ſine aliqua admixtu elephantem capiat, & in ſublime raptum rurſum ad terram labi ſinat, quo carnibus eius veſci poſſit. Ego cùm primùm hęc de illa Aue audiſſem, putabam eſſe Gryphum, qui pennatus, & quadrupes eſſe ferꝛ tur, ſeorſi omni ex parte ſimilis, niſi quod Aquilę faciem haberet ſimilem. Sed his, qui illas viderunt, Vultures conſtanter aſſerebant, nihil illis cõmune eſſe cum vlla beſtia, & quod duobus, vt reliqua aues incedẽ pedibus. Hactenus ille. His non abſimilia hac ætatẽ, qui noui orbis res deſcribunt, tradunt & fidem rebus, etſi in primis incredibiles appareant, adhibent. Inter cæteros eſt Ioannes Boterus, qui Perù octiduo regno Vultures ea magnitudine reperiri refert, vt alis expanſis decem, octo dodrantes latitudine expleant. Quod verò ad Septentrionales orbis oras attinet, quas Gryphorum ſedes eſſe voluit fabuloſa antiquitas, conſtat multorum fide dignorum authorum teſtimonio, inter quos ſunt Matthias Michouius, Sigiſmundus Baro, Ioannes Laurentius Anas, apud Moſcouitas aues naſci Aquilis ſimiles, ſed maiores, Kreutzet illis, Polonis Bialozar dictas, quæ auibus omnibus corporis immanitate, audacia, feritate, terrorem incutiant Harum

10 Li. 6. de polic. lect. cap. 68.

Quo modo Gryphes negandi.

20

Leui. 11

Origenes reprehenſus.

Quę auis Gryphinę mine intelligenda.

Aquilęmaximę bonaues abripientes.

p In lib 3. cap. 40.

Ruc auis.

Vultures incredibilis magnitudine.

Aues aquilis ſimilis ſed maiores.

Kreitzet.

Bialozar.

immenſa moles, cùm naturalem, & communem reliquarum, atque adeò cùm ipſam fidem propè ſuperet, cauſam nonnulli in aſtra reijciunt, & in genitalem vim quandam peculiarem, ac quam in alijs locis vberiorem, qua fit vt plerique illic orta animantia, corpulentiora ſint, & grandiora. Pari pacto *q* Raſis medicus Arabum celeberrimus in oppoſita Septentrioni parte, nempe in regionibus ab æquatore meridiem verſus (alij .n. in India, alij in Riphæis Gry-pem inueniri volunt) animalia omnia cùm corpore maiora, tùm ferociora, ac admiranda magis gigni tradit, exempligratia, elephantos, rhinocerotes, auis præterea quoddam genus maximũ, quod ipſe Ancham, neſcio, qua lingua vocat, ex cuius alarum pennis pharetras fieri conden-dis ſagittis perhibent, & ex vnguibus vaſa potoria. Hæc tamen non ideò adfero, vt omnibus fidem adhiberi velim, ſed in hunc tantummodò finem, vt lector videat, quàm aues inaudita, & prodigioſa magnitudine reuera nonnunquam in extremis, & incognitis nobis orbis angulis reperiantur, quarum etſi non ſatis nobis perſpecta eſt, attamen non omnino fabuloſa, & quæ cum veritate ſtare poſſit, hiſtoria. Etenim cum doctiſſimo Becano temerarium eſſe puto, iudica-re in rerum natura non eſſe, quod ætas noſtra nondum vidit. Alioquin fidei ſuſpectę eſſe non inficior, quod Rhaſis pocula ex vnguibus auium ſuarum fieri perhibet. Refert Goropius Regi-nam Hungariæ Mariam Caroli V. Cæſaris ſororem, cuius ipſe Medicus fuit, inter pocula ſua habuiſſe cornu quoddam nigredine ſplendens, dodrante longius, quod aiebant vnguem eſſe Gryphis, quamuis ipſe ex cornu aliquo fictitium fuiſſe exiſtimet. Ita quoque Ornithologus ſe vidiſſe ſcribit apud aurifabrum Tiguri cornu nigrum, leue & in ſummo aduncum, ferè vt in rupicapris, triplo fortè craſſius, cuius labris argentum introducturus erat, vt pro poculo menſis adhiberetur, dicens ſe illud pro vngue gryphis accepiſſe. Verùm id fortè bouis alicuius peregrini, vt quem Indicum vocant, aut bubali cornu fuiſſe idem iudicat. Lutetiæ Pariſiorum in ſacello Palatij Regij videre eſt pedem ingentem ex altiſſima fornice ſuſpenſum, tanta magnitudine, vt ſi animal pro ratione eius fingeretur, facilè poſſet credi, quod dici ſolet, vel maximum equum ab eo ſublimem rapi. Verùm eum quidem falſum eſſe ſuſpicantur, & ex ligno artificiosè confectum. Sacerdotes eius ſacelli è Rhodo allatum aſſerunt, à quodam Rhodio equite. Quod autem quadrupedem pingunt corpore poſtico leonino, id nec cum hoc pede, nec cum rerum natura conſentit, vti nec illud, quod extremis aquilonaris oræ montibus aurum effoſſum ſumma cura obſeruare eos comminiſcuntur. Nam quotquot earum regionum hiſtoriam hodie veriorem conſcribere auſi ſunt, conſtanter vno omnes ore negant vel vllum illicio ci argentum aut aurum, aut pretioſorum metallorum venas reperiri, ſed ludibria tantummodò, cuiuſmodi ſunt æs, plumbum, ferrum. Mendacium inter cætera coarguit authorum diſſenſio. Alij enim leoni, alij lupo magnitudine parem faciunt. Monteuillanus verò hyperbolicè, & enormi mendacio, enormen ei corporis molem, octo minimum leonibus maiorem aſcribit. Quapropter hunc gryphem monſtroſum ſtatuere, niſi à veritate etiam deſciſcamus, omnino non poſſumus, niſi hoc vocamine volucrem quampiam vel Aquilæ, vel Vulturi ſimilem, licet inuſitata magnitudine, nuncupemus. Quod facere nos poſſe non uno ueterum exemplo, ſed & recentiorum aliquo monſtrabimus. Varinus Gryphes inter cætera, inquit genus eſſe animantis volucris quod γυπον, id eſt, Vulturem vocant, & Γρυφαι Heſychio etiam Vulturum nidi dicuntur. *r* Ariſtophanis interpres γρυφαιτυς, exponit, peregrina ſcuti inſignia. *Aquilas enim*, inquit, *ſolebant in ſcutis pingere.* Heliodorus memoriæ prodidit Perſinam bonum armenta, & equorum & ouium, Coturnium, & Grypum præmiſiſſe greges, partim ut ex uno quoque horum hecatomben adornaret, partim ut populum inde aleret. Hos gryphes Aquilas fuiſſe veriſimile eſt, quas ad Hecatomben Regum, & Imperatorum adhiberi ſolere in Aquilæ hiſtoria prolixè oſtendimus. Conſcripſit itineriarium Iudæus quidam nomine Beniamin Tudelenſis Hiſpanus ante annos quadringentos, quod à Doctiſs. Theologo. B. Aria Montano ex Hebraico idiomate in latinum conuerſum eſt. In hoc ab inſulis Chefil in Sinarum regionem, per fretum alioquin æſtuoſiſſimum, ita ut nauigando ſuperari interdum non poſſit, cõmeandi inter cætera rationem profectò miram exponit, & ſimul uaſtarum quarundam eius loci auium, quas grypes uocat, naturam & fortitudinem, quarum ſcilicet ope, & induſtria tranſportati homines mare traijciãt, aperit. Verba eius ſunt. Ab inſulis Chenerag quadraginta dierum nauigatio ſuſcipitur tranſire volentibus in regionem Sin, quæ pars Orientalis eſt. Sunt verò qui dicant mare illud, quo iter ſuſcipitur, eſſe mare excitum, ſeu fretum interdum æſtuoſiſſimum, aſtro Chefil ſubiectum (quod Orion eſt nobis) cuius ui tantus nonnunquam excitatur uentus, vt nulli mortalium nauigando ſuperari poſſit aut effugi. Intrudit enim nauigia in ipſas maris anguſtias, vnde extricari, & effugere nõ poſsũt, herẽtq. diutius, quoad comeatu omni abſumpto homines pereãt, neq. verò raro hoc modo naues periclitãtur: Verum huic incommodo hominum induſtria proſpectum eſt, atque euadendi ratio eſt inuenta, quam agoſcere

q *Li. 6o. de Anib. c. 39.*

Ancha auis Vaſa ex vnguibus Anchæ auis.

Pocula ex vngue gryphis habita.

Pes gryphis creditus.

Quæ auis gryps iudicari poſſit.

Γρυφαι *quid.*

r In Raſis Lib 10.

Perſinæ Hecatombe.

Inſula Chenerag.

non

non fuerit iniucundum. Sic autem res habet Boum coria integra quamplurima in nauibus imponunt, nauigantium hominum numero paria: qui cùm vento acti in illas angustias intruduntur, singuli singula subeunt, atq. collo introrsum complicato ita colligant, vt aquæ aditus obcludatur, tum sese rotantes, & mouentes in mare è nauigio deijciunt, quos cũ maximæ Aquilæ illis regionibus familiares, Gryphes dictæ, prospiciunt, boues aut animalia esse putãtes, aduolantes eripiunt, atque in aridam asportant, tum verò depositis in valle, vel monte incumbũt, ut ipsis disruptis pascantur. Verùm oportuna celeritate vlus, qui intra corium includitur homo, feram ipsam gladio confossam uulnerat, atque occidit; & hoc pacto complures euadunt. Ex hisce, vt vt res sese habeat, saltem hoc licet colligere, maximas certè Aquilas, & his similes alites Gryphes aliquando dictas esse, & harum ratione Gryphes reuerà reperiri affirmari posse, secus verò minimè.

FORMA.

GRYPHIS illius fabulosi forma, quæ ipsi à veteribus affingitur, talis est. Magnitudinem ei tribuit *a* Philostratus leoni parem; Ctesias Lupo. Antica parte, capite, rostro, alis, & pedibus Aquilam referre aiunt, posterius verò, & reliquo corpore leonem.

Nam Gryps est animal duplex Aquilamq. figurat,

vt inquit Baptista Mantuanus. Ioannes de Monteuilla aliorum mendacijs non contentus, corpus magni Gryphi maius esse octo leonibus regionũ nostrarum scribit. Reliquas partes *b* Aelianus ex antiquorum traditione describit in hæc verba: *Gryphem Indicum animal audio similiter quadrupedem vt leonem esse; robustissimis item existere vnguibus leonum similibus, tum dorsum eius pennis indui nigris anteriorem corporis partem rubris: alas verò candidis: Ctesias ait ceruicis eos pennas cęruleas, & floridas habere, Aquilino ore esse, & capite, cuiusmodi pictores pingunt, oculis autẽ igneis.* *c* Plinius *volucres auritas habitas* testatur *d* Pausanias *maculas instar Pantherarũ inesse ait.* In Aquilinis quidem pedibus longos habere vngues, in Leoninis verò breues atq. hinc esse scribit Albertus, quòd alij longos, alij breues Gryphis vngues inueniri putarint.

a *In vita Apoll. l. 5.*
b *Libr. 4. c. 27.*
c *Lib. 10. cap. 49.*
d *In Arc.*

VOLATVS.

VOLANT, vt inquit *a* Philostratus, *non multum sed quantum paruulę aues. Non enim pennatę sunt, sed rubra pellicula alarum costę tanquam digiti* (animalium scilicet stegano-podũ more) *connectuntur. Itaque in gyrũ delatę Grypes aliquantulũ volare, & ita è sublimi pugnare possint.* Verùm alas eum habere instar Aquilarum antè ex alijs meminimus; vnde etiam quis commentum facilè agnoscet. Quantopere enim differant Aquilinæ alæ ab his Philostrati membraneis, vnusquisque videt, adeò vt hanc vel stupiditatem vel audaciam admireris, qui tam enormia, & à se inuicem dissidentia de vna eademq. re prodiderunt. Alij non volare Gryphum sed velocissimo esse cursu aiunt, adeò vt homo quantumuis citatis passibus currens, ne vim quidem pedetentim incedentis, ac persequentis possit effugere. Tigridem solũ assequi posse negant.

a *Li 3. de Apoll. vita*

LOCVS.

MOntes Riphæos seu Hyperboreos inaccessos haud procul ab ipso Aquilonis, vt fabulantur, exortu sitos in Scythia Asiatica, quam Arimaspi habitant, terra locuplete quidem, sed deserta, extremoq; Septentrioni subiecta.

Hos habitant Gryphes, pecus attingentibus aurum
Infestum &c.

Vnde & *a* Claudianus.

Gryphes hypperborei pondera fulua soli

appellat. Ctesias ab *a* Aeliano citatus apud Indos, & quidem Bactrianos, eos etiam reperiri comminiscitur. Maior tamen scriptorum pars in Aquilone locat, vnde, & Apuleius hyperboreos vocat: *Hinc dracones Indici, inde Gryphes hyperborei, quos in speciem pinnatę altitis generat mundus alter.*

Hyperborei, seu Riphęi montes vbi.

a *Libr. 4. cap. 27.*
b *Lib. 11. de Asin. aur.*

GENERATIO.

NIdum conſtruere dicuntur Gryphes in altiſſimis montibus, atque ex auro, quod è terra effoderint, ſi Creſiæ credamus, in commodam formam congeſto. Nec defuit è recentioribus nugis ludenda *a* Bartholomæus nomine Anglicus, qui etiam ouorum numerum, & conditionem deſcribere non fuit veritus, in hæc verba. *Oua Gryphis ouis Aquilę ſunt maiora, auriora, ſapore, & odore grauiore, quadritate ſunt calidiora, & ſicciora, atque etiam numero pauciora, quia vltra duo nunquam ponit, ſi enim difficilis incubationis.* Imò hâc in rem audet Ariſtotelẽ citare teſtem, tanquam ſuis vnquam Gryphis meminiſſet. Aut ſi forte ex Aquila, de qua ſimilia Ariſtoteles prodidit, Gryphem fecit, cui huius oua Aquilinis tanquam ab his diuerſis maiora prodidit?

a l. 19. c. 94

Oua Gryphis.

INGENIVM. FERITAS.

SOlinus *a* author eſt, *In Aſiatica Scytia terras eſſe locupletes inhabitabiles tamen: nam cũ auro, & gemmis affluant, Gryphes tenere vniuerſa, alites ferociſſimas, & vltra omnem rabiem ſæuientes, quarum immanitate obſtante aduentus acceſſus difficilis, ac rarus ſit. Quippè viſos diſcerpere, velut gentios ad flectendam auaritiæ temeritatem.* Namà ſe effoſum, & è cuniculis erutum,

a Cap. 25. Polyhiſt.

——hyperboreis rutilans in montibus aurum
Gryphes amant auidiq; tenent, vigileſq; tenentur,

vt ait Mantuanus. Hocipſum verò aurum, quod effodere dicuntur, teſte Philoſtrato, petræ ſunt aureis guttis minutiſſimis conſpertæ, quas hæ feræ roſtro diſcindunt, imò ob harum cupiditatem ſibi inuicem inſidiantur. Cum his Arimaſpos viros vnoculos dimicare, eſſeq; internecinum inter vtroſque odium ferunt, vt dum Arimaſpi ex montibus illis aurum gemmaſque ſuffurari, Gryphes ſumma auiditate tutari, illuc contendunt. Hac de re *b* Aelianum tractantem audiamus, qui hunc in modum ſcribit: *Bactri Indis finitimi eos illic*, (nempè apud Indos, ne quis in ſolo Septentrione Gryphes, & aureos montes imaginetur) *auri cuſtodes eſſe, aurum effodere aiunt, & ſimul eo ipſo modo conſtruere, quo verò auri in terram decidenti, Indos homines ad ferre. Contrà Indi eos auri, quod veri quidem ſimile videtur, cuſtodes eſſe negant, neq; enim Gryphes auri egere, at contra ipſos, cùm ad colligendum aurum homines acceſſerunt, hos de pullis ſuis maiorẽ in modũ ſolicitos ac timentes pro eis pugnare, atq; cũ aliis etiam animalibus cõcertare, ea q; funditus vincere. Contra autem leones, & elephantos non ſtare. Indigenæ quod ab hutuſmodi animalium robore timeãt, non interdiu ſed ad collectionem auri nocturnũ proficiſci, quòd ſe tum meliùs latere arbitrẽtur. Locus vbi Gryphes verſantur deſertiſſimus eſt. Quocirca aurum, quod ibi effoditur, venari Bactrii, mille aut bis mille armati eò perueniunt, ſimulq; ſoſſoria, & ſaccos afferunt, ſilentiq; Lunam obſeruantes. Quod ſi Gryphes fallant, duplex commodum aſſequuntur, quòd, & eorum vita ab illorum atrocitate ſeruetur, & quòd etiam aurum Indi domum auferunt. Sin in furto deprehenduntur, pereunt. Cũ ſemel eò profecti ſunt, domum non niſi triẽnij aut quatriẽnij interuallo reuertuntur.* Hucuſq. Aelianus: qui quidem in hoc ab alijs diſſentit, quòd Gryphes contra leones, & elephantos ſtare neget. *c* Philoſtratus enim è contrà eos *ſuperare elephãtes, & dracones* afferit, *omniaq. alia animalia præter tygridem, quę ob velocitatem euadat.* Sæuum enim, pertinax ferarum genus, & ſupra omnem rabiem ferociens alijs narratur, tanto præditum robore, vt quod Ioannes de Monteuilla ſcribit, bouem, equum cum homine etiam inſidente, quem occidit, pleno volatu auferat.

Aurum à Gryphibus effoſũ qua de cauſa.

Arimaſporum cum Gryphibus pugna.

b l. 4. c. 27.

c l. 3. in vita Apoll.

ANTIPATHEIA.

GRyphes equis præ cæteris animalibus peculiari quodam odio infeſtos eſſe rumor eſt. Vnde *a* Virgilius rem miram, & naturæ conſuetudinem ſuperantem allaturus, inquit:

a Eglog 8.

Iungentur iam Gryphes equis, quoq. ſequenti
Cum canibus timidæ venient ad pabula Damæ.

Et hunc imitatus *b* Bapt. pariter Mantuanus:

b l. 3. de calamit. temporum.

Inuoluit ſors vna omnes diſcrimine nullo,
Gryphes equi, dama atque canes, cerui atque leones,
Agna lupus, ſimul errabant &c.

DENO

DENOMINATA.

LEander Monachus, qui Italiam descripsit, Perusium Scythica lingua Griffoniam vocatam tradit, ab insigni Gryphis, quod Scytæ eò aduenientes primũ secum attulerunt. Griffonum item familias dictas puto, vel à notis, vel ab ingenio Grypum, vel à nasi aducitate, quemadmodum huiusmodi nare curuos Grypas olim, vt Anthiochum Syriæ Regẽ, teste Possidonio, & Cyrum Persarum veteres dixere. Cuius nominis familias, & noui ipse in nostra Italia multas, & extat vna, vbi hæc conscribimus, Bononiæ familia satis nobilis Pistorio oriunda, in qua in primis humanitatis, ac munificentiæ plenus fuit Iosephus, qui Lucretiã Aldrouandam sororem meam vxorem habuit, & ex ea Iulianum, & Alexandrum iuris vtriusque Doctorem procreauit. Porrò Gryphes nominantur homines barbari, chlamides, & pallia ex auium plumis induti, sed non ob vestitum tantummodò ita dicti sunt, sed ob celeritatẽ etiã, qua cæteras gentes longè superant. Syluestres boues epigrypos dicunt Græci, id est, rictu leniter adunco.

Griffonia vrbs Griffonum familiæ vnde dictæ. Antiochus Syriæ Rex Gryps dictus.

Homines Barbari Grypes dicti. Epigrypi boues.

MORALIA.

DIuus *a* Hier. *montes aurei*, inquit, *quos adire propter Gryphes, & Dracones, & immensorum corporum monstra non licet, & hominibus impossibile est, ostendunt nobis, quales custodes habeat auaritia*. Possunt sanè hac ratione auari Gryphis non inscitè comparari, quod quemadmodum hi auro non vtuntur, alios tamen ab eius vsu ardent, suntq attingentibus infesti, ita, & illi pecuniam, qua ipsi non fruuntur, alijs inuident, hoc, Gryphis peiores, quòd insatiabili auri cupiditate flagrent, id solũmodò, & toto studio agentes, vt quod congesserint ampliori cumulo augeant. Gryphes enim tantũ ea de causa aurum sibi eripi non patiuntur, quòd eius n tuitu summoperè delectentur. Vnde *b* Cassiodorus: *Gryphes aurum leguntur iugiter effodere, atque eius inspectione gaudere, quibus quoniam non est ambitus lucri, cupiditatis crimine non dicuntur accendi, scilicet quia omnis actus in qualitate propositi est, & non est vituperandum quòd nulla fuerit voluntate lasciuum*. Quæ omnia egregiè *c* Baptista Mantuanus versibus istis complexus est in descriptione philargiriæ, quæ:

a Epist. 4 ad Rustic. Monach. de forma viuẽdi. Auari Gryphis comparati.

b L. 9 Variar. lect.

c Lib. 1 de calam. tẽp.

—— lucri si nuntia fama
Surgat, & acceptus nares odor imbuat auri,
Eleuat ingentes alas, & lumine fixo,
Visa potens quicquid falcatis vnguibus aufert.
Stulta suos nunquam venturum seruat in vsus.
Sacra Deum, sanctas leges præclaraq. gesta
Scriptores rerum egregios, celebresq. Poetas,
Qui procerum laudes chartis, & nomina mandant.
Et quicquid non auget opes, auersa repellit,
Sola iuuant, quę lucra ferunt, sint cætera quanquam
Laudibus, & pretio dignissima; cætera sordent.
Sicut hyperboreis rutilans in vallibus aurum
Gryphes amant, auidiq. tenent vigilesq. tuentur.
Vnde nec vtilitas operæ, preciumuè laboris,
Sed metus, & clades oritur, sic pectus anhelum
Peruigilis monstri grauiore cupidinis æstu.
Feruet opus cumulans, quas olim prodigus hæres
Dissipet, & pingues ferat in conuiuia mensas.

Hinc *d* Dantes currum in medio sex illorum animalium, de quibus Ezechiel, & D. Ioannes scribunt, apparuisse canit, cui Gryps succederet, eius videlicet, symbolo Iesum Christum intelligens, qui huic animali (si animal Gryps dicendus est) egregiè comparatur, quòd quemadmodum in eo binæ, auis videlicet, & quadrupedis formæ sunt, ita etiam Christus diuina, & humana substantia constet. Versus Dantis sunt:

d In Purgat. cant. 29. Christus cur Gryphis similis.

Lo spatio dentr'à lor quattro contenne
Vn carro in sù due rote trionfale,
Che al collo d'vn Griffon tirato venne.
Et esso tenea sù l'vna, e l'altr'ale.

Tra

Tra la mezzana, e le tre, e tre liste.
Si ch'à nulla fendendo facea male.
Tanto ſalinan, che non eran viſte,
Le membra d'oro hauea quant'era vccello,
Et bianche, l'altre di vermiglio miſte.

D. Hieronymus è Gryphis forma ſummi,& ſapientiſſimi creatoris laudandi anſam captat,cùm aduerſus Pelagianos hæreticos in hæc verba ſcribit: *Elephanti tanię molis in ſua grauitate conſentur, cur quatuor pedibus incedant, cùm muſcę culices ſq. & cętera huiuſmodi animantia ſub pennulis ſenos pedes habeant, & aliqui vermiculi ſint, qui tantis pedibus ſcateant, vt innumerabiles ſimul motus nulla acies comprehendat. Dicant equidem omnes. Omnia Domine in ſapientia feciſti.*

MYSTICA. HIEROGLYPHICA.

Generoſitatis typus. Cur Apollini ſacer.

GRyphes generoſi,& magni animi ſimulacrum veteres exiſtimarunt,ideoq.non ineptè Apollini ſapientiæ præſidi dedicarunt,quare aures eis addebant, quòd Apollo à Lacedemonijs Τερπάτος coleretur,quamuis alij Apollini Gryphem ſacrũ velint, quòd Sol præcipua generationis auri,quod Gryphes cuſtodire dicebantur,cauſa eſſet. Alij verò alias aſſignant rationes,quoniam videlicet Sol,vt reliquis in cælo micantibus ignibus imperitare videtur,ita & Gryphem animalibus cæteris præſtari ferunt. Vt vt eſt,(omnia enim fabulo-

Gryphi cur ignis & æſtatis ſymbolum.

ſa ſunt) Apollini ſacros fuiſſe conſtat;itaq.eos quadrigæ illius iungunt,qui Solis imaginem pingunt. Eſt item Gryps,ignis & æſtatis ſymbolum,quòd plerunq.ex Aquila, & Leone compoſitus fingeretur.Ignita autem eſt prorſus Leonum atq, Aquilarum natura, Aquilarum pennæ, vt ſuo loco diximus cæterarum auium plumis cõmixtæ,calore ſuo conſumunt. Ex Leonis oſſibus

Cur Nemeſi Deæ ſacer.

inter ſe colliſis ignem excitari teſtis eſt Aelianus:atq.hinc fortè Nemeſi deæ etiam ſacros Gryphes crediderunt,Sepulcris apponebantur ab antiquis Gryphum figuræ,vt ſcilicet ea à vigilantibus cuſtodiri religioſè debere oſtenderent. Quod verò Gryphem ſub pedibus Tauri caput habere in pluribus antiquorum ſepulcris videamus, dici in primis poteſt, quod de Leone ſcriptum reperimus,vt ſcilicet ſepulti animum aut naturam talem fuiſſe opinemur, cuiuſmodi eſt illud quod apprehenſum videtur. Nempè ſi ouem vel agnum,ſepulcrum inſculptum habeat intelligas hominem ferocitate demolita,manſuetudinem amplexatum:ſi taurum, temperantiã; ſi anguem,prudentiam,vel quid huiuſmodi,prout animalis quod detentum fuerit,ſignificatum exiget. Verùm talem opinionem probarem,niſi huiuſmodi ſimulachra pro templorum foribus ac in alijs etiam operibus publicis paſſim depicta videremus. Sentio itaq. vt liberè dicã quod animus fert,nihil aliud ſimulachris talibus exprimi; quàm huius animalis in feras omnes beſtias dominatum atq.potentiam,eiuſq.ferocia viribuſq.cuncta deuinci, ſuppeditari ac puniri. Vt ſcilicet moneamur,quicunq.violentas manus ad ea,quæ in eius cuſtodiam tradita ſunt, inferre audeant,pœnas ſe,cuiuſuis ordinis ſociuè fint,luituros:ſupplicijq.commiſſi vel furti,vel ſacrilegij,violatiq.ſepulchri,cui animal id præficitur, daturos, & quod de Leone vulgò dicitur,idem de Gryphe dictum opinor,cui Leoninum corpus maxima ex parte tribuunt. Vſurpatur itaq.eædem figuræ in aris antiquorum,templorum foribus,vrnis, alijſq. non infrequenter, & ſine dubio religionem,& quæ ad pietatem ſpectant,ſumma cura,& attento ſtudio cuſtodiẽda eſſe demonſtrãt. Auritum in primis hoc animalium genus eſſe ferunt,vt facilè fures ſentiat alatum ad pernicitatem,cæterùm leoninis membris compactum, vt ferocia, & vires in eodem eſſe videantur. Roſtrum præterea aduncum tribuunt,vt ſcilicet,mordicus teneat,quæ illi commiſſa,& concredita ſunt.Hæc omnia certè cuſtodes ac præſides decent. Haud quaquam enim bonus cuſtos eſſe poteſt,cui aures hebetes,qui piger,qui tardus eſt,qui languidus, & minimè tenax rerum ſui domini.Meritò igitur Gryphes cuſtodiæ præficiebantur,quibus abundè ſuppetunt omnia,quæ ad cuſtodum munus pertinere putantur. Ornant Gryphes ſacellum, quod in vrbe noſtra,iuxta Aſellorum vulgò dictam turrim medio quadriuio extructum eſt,in cuius angulis,nunc leones,nunc Gryphes ſpectantur. Quos cuſtodiæ vigilantiæq cauſa admotos putarim, vt ſcilicet vel ſacrum locum tueantur,vel homines ipſos moneãt in ſacris rebus, & precibus,quæ Deo,& Diuis adhibentur,vigilare,& præſentem eſſe oportere. *Athenis in Palladis arce ſimulacrum* eſſe ſcribit Pauſanias,*cuius galeæ ad partem vtramq. Gryphes additi ſunt,& in medio imago ſphingis incumbit.* Cæterùm Gryphum exemplo præpotentem tyrannis egregiè denotatur.

Gryphum figuratum vſus.

Gryphi figuræ ſignificatio.

Præſidium icon.

Tyrãnid. s typus.

EMBLEMA.

DE Gryphe emblema tale habet *a* Nicolaus Reusnerus, sub Lemmate ΞΕΝΙΩΝ ΔΕ ΤΕ ΘΥΜΟΣ ΑΡΙΣΤΟΣ. *a L. 2. Emble. 35.*

Qui putet è puro Gryps nidum construit auro,
Occupat & celsa rupis in arce locum.
Solus aues vincit cunctas, qui naribus vncis,
Quem Leo, quem Tigris, quem pauet acer eques.
Cuius vt è nido sub rupem decidit aurum,
Accola finitimi quod legit Indus agri.
Sic quos Heroas mundi rerumq. potentes
Sublimi magnus vult Deus esse loco.
Imperij tueantur opes ceu munera Diuum;
Participes alios vt simul esse velint.
Præsertim sanctę pietatis, & artis alumnos
Ingenuę: per quos regna domusq vigent.
Diuitiis hęc auri virtus est vna: benigna,
Qui prosunt alijs, mente iuuare bonos.

ICONES. INSIGNIA. NVMISMATA.

APVD Xenophontem, vt citat, & exponit Plutarchus, memorantur canathra, quæ imagines sunt Grypũ, ac tragelaphorum ligneæ, quibus insidentes puellæ circumferebantur in spectaculis. Scyles Rex Scytharũ habuit in vrbe Boristhenitarum ædes magnificas, & circa illas, è lapide candido Gryphes & Sphinges stantes, vt *a* Herodotus testatur, qui lapis Parius fortè fuerit. Gryphem marmori antiquo nobilitatis Cæsiorum insigni monumento insculptum sub anteriorum pedum altero tauri caput habere videmus, quod in pluribus antiquorum monumentis vt antè diximus, comperitur. Gryphis imagine insignem clypeum quoq. habet nobilissima Gryffonum in Italia familia. Insignia item nepotum meorum Gryps ornat. Scytharum idolim insigne fuisse asserunt, a quo Perusiam Gryffoniam dictam supra ex Leandro diximus. Grypho aureus in campo cæruleo insigne erat nauis Artirij antiquissimi Herulorum Regis, quod Vandolorum Domini etiamnum hodie vsurpant. Gryphem rubeum in campo argenteo vsurpabat electa quædam à Bononiensibus militum corona, quos vulgò la compagnia del Griffon nuncupabant. Eorum opera, vt refert Pompeius Vizanius ciuis Bononiensis, qui nuperrimè patriæ suæ historiam in lucem edidit, Bononienses vsi sunt ad expellendos seditiosos, anno nempe 1272 quo tempore vrbs multis scatebat hominibus, qui rebus nouis quotidie studebant. Tradit pariter anno 1376. cùm hæc eadem vrbs libertatis auida à Summo Pontifice deficeret, proceres eius, leges Senatumq immutasse, necnon tribunos plebis creauisse sedecin, quatuor nempe pro quaque quarta vrbis parte, eisq. vexilla exhibuisse, in quorum quatuor populi insignia, quæ libertas est, depicta erat, in reliquis verò varia symbola: Ex his tria fuisse, quæ Gryphem ferrent, vnum, quod aureum in campo cæruleo, alterum, quod album, tertium quod nigrum ferret, in campis eiusdem coloris. Vidi item, cùm Romæ degerem, librumq. de statuis antiquis conscriberem trophæum pulcherrimum in ædibus Illustris Domini Caroli de Fano, Medusæ imagine perornatum, in cuius medio pectore Gryphes & Harpyiæ cælati erant. In ædibus Reuerendissimi Episcopi de Rusticis inter quamplurimas alias statuas, vidi in cornicibus multas sculpturas, in quibus Gryphum icones essent. *b* Antonius Augustinus Romæ pariter in æde Diui Petri multos Gryphes in lapide, & in medio duorum ex his candelabrum, magna industria elaboratum conspexisse, audiuisseque tales ex Apollinis templo exemptos fuisse scribit. Irrigetus Martinengus Pittaci filius, & Lanfranci nepos, miles magnanimus, in bello strenuus, factionis Gelphæ, cuius cæteri Martinengi acerrimi protectores erant, hostis adeò, vt spretis cæterorum familiæ suæ armis, quæ Aquila erat Imperialis, vt suo loco dictum est, Gryphem vsurpare voluerit, cum quodam symbolo. Huius sepulchrum extra Brixiam cernitur cum hoc epithaphio. HAEC EST SEPVLTVRA NOBILIS MILITIS IRRIGETTI DE MARTINENGO In monte Nerone dicto in diœcesi Plobici reperiuntur quamplurima arma, ac alia monumenta lapidea, in quibus Gryphes exsculpti sunt, quos Franciscus Sansouinus Brancaleonum insignia

a In Melpomene. Cæsiorum monumentum.

Artirij nauis insigna

b Dial. 5. de numismatibus.

Irrigetti Martinengi insigne.

Brancaleonum insignia.

c L. ad Reg & Princ. Christianos.

insignia fuisse credit, cùm tamen Leonem illis pro insigni fuisse paulò pòst asserat. *c* Baptista Mantuanus Pannoniæ Regem Gryphem in armis suis ferre innuere videtur, ita canens.

Quod trepides nihil est tecum Deus ibit in hostem,
Per mare, per terras quæcunq. leuaueris aliè
Sanctum insigne crucis Gryphemq. Aquilamq. hirostrem.

Barrilę familia insigne, Martellorũ insigne Lylibytinorum numisma.

Gryphem aureum alis expansis cum rostro rubro in campo cæruleo vsurpat nobilis familia Barrilla Neapolitana, quam Carolus Gallorum Rex primus magni admodum fecit, vt ex multis admodum sepulchris constat. Ex qua Ioannes in primis fuit Roberto eorũdem Regi gratissimus, vtpotè quem legatum Romam miserit, vt Petrarcham laurea condecoraret. Est & Martellorũ non ignobilis apud Florentinos familia, quę Gryphe in armis vtitur. Gryps quoq. in antiquissimis quibusdam numisinatibus depictus conspicitur. Lilybitanorum in primis æreum numisma Golzius depingit, quod in auersa parte Gryphem illius figuræ, qualem pleriq. ei tribuunt, in aduersa tripodem Apollinis repræsentat. Eiusmodi numisma cusisse eos populos idem Golzius existimat, quoniam eorum vrbs Sybillæ Cumanæ, quæ volumina de rebus arcanis, & vaticiniorum plena Tarquinio Prisco regi obtulisse legitur, hospitio, & sepulcro celebris fuerit; itidem quia puteus in vrbe eorum Lilybæo idcirco commendatus fuerit, quod ij qui ex eius aqua bibissent. Pythio furore afflati oracula ac responsa darent. Mon mirum itaq. inquit, si Apollinis capite Gryphoq. Apollini sacro, & tripode Apollinis symbolo ac lira sua numismata signauerint. Reperiuntur item nonnulla Hyelitarum cùm aurea, tùm ærea numismata, vt apud eundem authorem videre est, in quibus Palladis galeatæ imago videtur, & in galea Gryps depictus. Inter quæ vnum est, quod Gryphum habet posteriore parte in caudam tortuosam desinente; ex quo facilè videas & ab antiquis non vnam Grypho formã ascriptam. Eiusmodi etiã Gryps pariter in casside eiusdem Deæ in Romanorum quodam numo depictus reperitur, necnon in multis alijs eorundem numis in casside Martis: in qua item Gryps ille communis conspicitur in numismate Brutiorum; vnde his quoq. Dijs sacrum fuisse Gryphum pronunciandum est.

Hyelitarũ numisma. Gryps cauda tortuosa.

Gryphis non auriti imago.

Prior harũ iconũ Gryphem à fabulosa antiquitate diuersimodè depingi solitam etiam declarat; auribus enim caret, quas tamen, vt suo loco diximus, plerique alij suo Grypho ad debãt. Hanc autem iconem antiquissimam esse constat, cùm eam Illustriss. Cardin. Bembus inter alia hieroglyphica ex tabulis æreis vetustissimis excerpserit. Dextro pede gerit quid ad instar veru, sub pedibus verò serpens repit. Antonius Gigas vir humanissimus mihi eam communicauit.

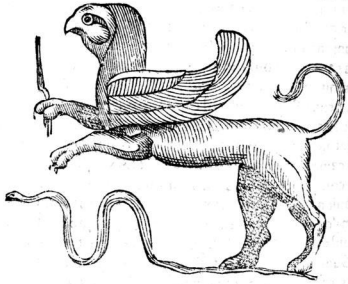

Auis Ruc imago.

Altera icon Ruc est, cuius etiam in hac historia meminimus, excerpta ex tabulis Geographicis Cornelij de Iudæis Antuerpiani, quæ si vera sunt, quæ de ea tradunt, nihil planè respondet. Rostrum enim Columbinum potiùs, quàm Aquilinum ostendit. Nos, ne quid in nostra Ornithologia desideretur, tale, quale depictum accepimus, etiam alijs tradimus.

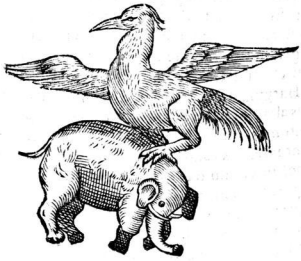

DE HARPYIS. Cap. II.

HArpyiarum hiſtoriam, etſi meram fabulam, ne tamẽ vllum volucre, quamuis ficticium deeſſe tomittere noluimus, & cum inſigni rapacitate adeò infames ſint, vt ab ea nomen inuenerint, ideò rapacibus eas meritò adiunximus.

ÆQVIVOCA.

Ἁρπυίαι Heſychio ſubitam rapinam notat. Grammatici varij, (vt Scholiaſtes Homeri, Suidas, Varinus, Heſychius) vario modo Harpyias interpretantur. Alij enim rapaces Deas, dæmoneſue; alij dæmonis alatas fœminas: alij ventos rapidos: alij canes rapaces per eas notari volunt. Sed quod horum ſignificatorum quædam allegorica ſint, alibi explicabuntur. Harpyia nomen eſt vnius è canibus Actæonis apud *a* Quidium. Eſt præterea Stephano vrbs Illyriæ iuxta Enchæleas. *Harpyia canis Actæonis.* *a Metam. 3.*

SYNONIMA.

Ἁρπυίαι nomen à rapacitate habent. ἁρπάζω enim Græcis rapio eſt. Vnde harpagones ex eadem origine inſtrumenta ferrea hamata, quibus naues capiuntur, & retinentur. Hinc & harpax apud *a* Plautum. *Aetymon. Harpagones quæ in ſtrumenta*

Venti harpax verus, res palam cognoſcitur. *a In Pſeud.*

Eſt apud eundem harpagare verbum, vt item in eadem comedia,

Neq. homines magis aſinos vnquam vidi, ita plagis coſta callent
Quos dum ferias, tibi plus noceas, etenim ingenio hi ſunt flagricida
Qui hæc habent conſilia, vbi data occaſio eſt, rape, clepe, tene, harpaga

In ſcribendo Harpiyæ nomine variant librarij. Multi Seruium ſequuti penultimam diphtongũ ponũt impropriã, vt apud Græcos Harpiyæ à quorum ſententia longè diuerſus eſt Caliſtius. qui negat Iliteram in diphongum coalitam cum Y litera præcedenti, ſed pro conſonanti accipi debere. Syllabam enim eo etiam, inquit, modo poſitione longam fieri, ſi vocalem breuem ſequatur I vice conſonantis poſita, vt Harpyiæ. Quare ſi diligentiſſimo Grammatico credimus in eo nomine ιαι vltima ſyllaba per tres literas erit enuncianda, & iota ad vltimam ſyllabã referendam, quod alij cum ypſilon in vnam dipthongum abire contendunt. Dicuntur Harpyiæ alijs quoq. nominibus, nempè Canes Iouis, furiæ, diræ, & aues. Quorum omniũ rationem reddit his verbis Seruius: *Quod Canes Iouis dicerentur hæc ratio eſt, quia ipſe furię eſſe dicuntur, vnde etiam epulas apud b Virgilium abripiunt, quod Furiarum eſt.* *Canes Iou. Diræ. Furiæ. Aues.* *b L. 3. Aen.*

Et manibus prohibent contingere menſas.

Vnde & auari dicuntur Furias pati, quòd partis abſtinẽt. Furias eſſe paulò pòſt idem teſtatur:

Vobis Furiarum ego maxima pando.

Quæ verba ſunt Celene. Furias autem canes dici Lucanus teſtatur, vt:

Stygiaſq. cães in luce ſuperna
Ceſſituunt, &c.

c Virgilius:

Viſaq. canes vlulare per vmbram, *c 6. Aeneid.*
Aduentante Dea, &c.

Sanè apud Inferos Furiæ dicuntur & canes, apud Superos diræ & aues: In medio Harpyiæ dicũtur, vnde duplex in his effigies. Has Virgilius tres dicit Aello, Ocypete, & Celæno. Aellò dicta nonnullis putatur, quaſi ἑλῶν ἄλλα, id eſt, alienum tollens, quæ tamen etymologia nõ admodum accommodata videtur. Ocypete ab ὠκὺς velox, & πέτομαι volo, quaſi celeriter volãs vel vt alij, citiùs rapiens. Pari ratione *d* Sophocles Harpyias vocat catarrhactas, quòd precipites ad rapinam ferantur. Celænum verò Græcè nigrum vocant Hac ſignificatione Homerus vtitur, vbi αἷμα κελαινὸν id eſt, cruorem nigrum appellat. Inde Celæno dictam putant. *Furiarũ nomina, & origo. Aellò. Ocypete.* *d In Phin.*

GENVS. ORTVS.

HArpyias quidam Nepruni filias eſſe produnt. Is ferè omnium prodigiorum pater eſt. Vnde *a* Georgius Pictorius ita canit. *Neptunus cur Harpyiarũ pater creditus.* *a In Panto pol de Dijs gentilium.*

Neptunus gignit Cyclopas, & Polyphemum,
Vincis Harpyias vngubus, & volucres,
Aellon Ocypeten nigroq. colore Celaneu.

b Heſio.